

Suomen elokuvasäätiö

Ohjeet ja suositukset elokuvatuotantoyhtiöissä noudatettavista kirjanpito-, projektilaskenta- ja projektitarkastusperiaatteista

Vahvistettu 16.11.2021

Päivitetty 1.1.2024

Sisällys

1. Johdanto	1
1.1 Ohjeistuksen tavoite ja tarkoitus	1
2. Ohje kirjanpito- ja projektilaskentaan	2
2.1 Yleiset periaatteet	2
2.2 Erityiset periaatteet	3
3. Ohje tuotantoprojektien tilintarkastajalle ja kirjanpitäjille	5
3.1 Erityistä huomiota on projektitarkastuksissa kiinnitettävä:	5
3.2 Projektitarkastuksen raportointi	6
4. Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662	7
5. Esimerkki tilintarkastajan raportista	7

1. Johdanto

Suomen elokuvasäätiön tuensaajalle: ohjeisto kirjanpidossa, tilinpäätöksessä ja projektitarkastuksessa noudatettavista periaatteista.

Ohjeistus koskee Suomen elokuvasäätiöltä tukea hakevia ja tukea saaneita yhtiöitä sekä erityisesti näiden yhtiöiden toiminnasta, tuotannosta, kirjanpidosta, projektitilityksistä sekä tarkastuksesta vastuussa olevia henkilöitä.

Ohjeistuksen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä on oltava yhteydessä Suomen elokuvasäätiöön.

1.1 Ohjeistuksen tavoite ja tarkoitus

Suomen elokuvasäätiön tukien myöntämisperusteet ja edellytykset tuensaajille on esitetty hakuilmoituksissa ja tukioppaissa (www.ses.fi). Jotta hakijoiden taloudelliset edellytykset voidaan arvioida yhtäläisin perustein, tulee arvioijan käytettävissä olla olennaisilta osin yhdenmukaisin perustein laaditut projektitilitykset sekä yhtiön vahvistetut ja tilintarkastetut tilinpäätökset.

Ohjeistaa alalla sovellettavista kirjanpito ja tilintarkastus käytänteistä sekä näin yhdenmukaistaa alan erityispiirteet huomioon ottavia kirjanpito-, projektilaskenta- ja tarkastuskäytänteitä.

Varmistaa Elokuvakulttuurin edistämisestä annetussa laissa 1174/2018 säädetyn tehtävän sekä valvontavastuun toteutuminen.

Suomen elokuväsäätiö päivittää tarvittaessa ohjeistusta kirjanpito- ja tilintarkastuskäytänteiksi.

Voimassa oleva ohje on luettavissa säätiön nettisivuilta (www.ses.fi).

2. Ohje kirjanpito- ja projektilaskentaan

2.1 Yleiset periaatteet

Tuensaajan on noudatettava hyvää kirjanpitoa, kirjanpitolain ja -asetuksen säädöksiä sekä kirjanpitolautakunnan ohjeita.

Elokuvayhtiöiden kirjanpitoikänteissä ja loppuselvityksessä korostuvat seuraavat lain- ja asetuksen periaatteet:

Projektiseuranta tarkoittaa, että kullekin projektille on perustettava oma kustannuspaikka (laskentakohde), johon kaikki ao. tuotannolle kohdistuvat tuotot ja kulut kirjataan.

Sisäiset siirrot, kuten oman kaluston käyttökorvaus, kirjataan ao. kustannuspaikalle tämän ohjeen mukaisesti tai esitetään projektilaskelman liitteenä.

Varovaisuusperiaate edellyttää, että loppuselvityksen projektilaskelmaan sisällytettävien kulujen on perustuttava maksettuun suoritukseen, jonka perusteena voi olla hyväksytty lasku tai kirjallinen sopimus.

Kulujen hyväksyttävyyttä edellyttää, että kuluissa on oltava vastuuhenkilön (tuottaja, tai yhtiön valtuuttama henkilö) hyväksymismerkintä.

Täydellisyyperiaate edellyttää, että:

- kaikki ao. projektin aikana saatu rahoitus ja muodostuneet kulut on kohdistettava ao. kustannuspaikalle.
- yhtiön projektien kokonaiskulut eivät voi, jäljempänä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta, olla suuremmat tai pienemmät kuin yhtiön todelliset ja toteutuneet virallisen liikekirjanpidon mukaiset tuotot ja kulut.
- rahoituksen ja kulujen kirjausjaksojen on oltava yhtenevät.

Erillisarvostus edellyttää, että kukin projekti on arvostettava erillisinä, eikä yhden projektin tappiota voi kattaa toisen projektin tuotoilla.

Audit trail eli kirjanpidon kirjausketjun katkeamattomuuden vaatimus. Kirjanpidon ja projektiseurannan kirjaukset on tehtävä niin, että niiden yhteys yhtiön tilinpäätökseen ja projektin loppuselvitykseen on luotettavasti, aukottomasti ja läpinäkyvästi todennettavissa kolmannen osapuolen toimesta.

2.2 Erityiset periaatteet

TUOTOT

Liikevaihtoon luetaan tuotteiden ja palvelujen myynnistä saatavat tuotot, joista on vähennetty myönnettyt alennukset sekä arvonlisävero ja muut myynnin määrän perustuvat verot (KPL 4.1§)

Liiketoiminnan muissa tuotoissa esitetään Suomen elokuvasäätiön ja muut projektille myönnettyt tuet.

Verottomuus: EVL Veronalaista tuloa eivät ole: 6§ 5) Euroopan talousalueella asuvalle elokuvatuottajalle valtion tai Suomen elokuvasäätiön varoista myönnetty tuotantotuki; ([24.4.2015/456](#))

Tuotantotuki = Suomen elokuvasäätiön myöntämät kehittämis- ja tuotantotuet.

HANKINTAMENO

Hankintamenon määrittäminen perustuu projektiseurantaan, jossa jokaiselle projektille on avattu oma kustannuspaikka (laskentakohde).

Hankintameno on sisällytettävä kaikki ao. tuotannon kulut alkaen oikeuksien hankinnasta esityskopion valmistumiseen. Hankintameno luetaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät menot (KPL 5§).

Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tuotannolle kohdistettavien välittömien menojen lisäksi tuotannon hankintameno voidaan sisällyttää yhtiön välillisiä menoja. Kuitenkin niin, että tuotannolle jyvitetävien välillisten menojen määrä ei saa ylittää 5 % ao. tuotannon toteutuneista kokonaiskustannuksista, eikä yhtiön projekteille kirjattujen välillisten menojen yhteismäärä saa myöskään ylittää yhtiön ko. kuluerien toteutuneita kustannuksia.

Kun henkilön työajasta tietty osuus kohdistuu ao. projektille, on työajanseuranta pidettävä projektikohtaisesti. Palkkakulut sivukuluineen on jyvitetävä ja kirjattava kustannuslaskentaan palkkalaskennan kautta tai perusteella.

Vakinaisessa työ- tai palkkasuhteessa olevien henkilöiden palkkakustannukset eivät saa ylittää tukipäätöksessä/-sopimuksessa vahvistettua kustannusarvion mukaista määrää.

Kustannuksen perustuttava ao. projektiin kohdistuneeseen työhön.

Oman kaluston käytön korvaus (kustannusosuus) sisällytetään hankintameno tukipäätöksen/tuotantotukisopimuksen mukaisesti.

Käyttökorvauksen peruste on 60 %:n osuus markkinahintaisesta vuokrahinnasta.

Intressiyhtiöiden väliset hankinnat on kirjattava katteettomina.

HALLINTOKULUT

Hallintokulut ovat eriä, joita ei ole erikseen määritelty elokuvan hankintamenoon Suomen elokuväsäätiön hyväksymässä kustannusarviossa.

Näitä välillisten menojen eriä ovat esimerkiksi osuus kiinteän toimitilan, kirjanpidon, tietoliikenteen ja vakuutusten kustannuksista.

TUOTTOJEN JA HANKINTAMENON JAKSOTTAMINEN

Keskeneräisen tuotannon tuotot käsitellään ja kirjataan tilinpäätökseen ennakkomaksuina.

Keskeneräisen elokuvan hankintameno kirjataan taseen pysyvien vastaavien aineettomien hyödykkeiden erään "muut pitkävaikutteiset hyödykkeet". (KILA 1662/2001)

Tuottojen ja kulujen jaksotuksessa on otettava huomioon kirjanpitolain 5 luvun määräys. Kulujen aktivoinnissa on noudatettava varovaisuuden periaatetta ja kuluksi on kirjattava arvioidut kokonaistuotot ylittävä osa. Eli se osuus kuluista, jota vastaan ei ole tulevaisuuden tuotto-odotuksia.

Tuotannon tulot kirjataan tuloksi sen kauden tilinpäätökseen, jolloin tuotanto valmistuu. Elokuva pidetään valmiina, kun sen esityskopio on valmistunut.

Mikäli elokuvaa ei esitetä tai levitetä, se katsotaan valmistuneeksi silloin, kun tukiohjeiston mukainen elokuvan loppuselitys on esitettävä elokuväsäätiölle.

Elokuvan hankintameno kirjataan kuluksi sitä mukaa, kun elokuvan tuotot kertyvät ja kirjataan kirjanpitoon. Kunkin tuotannon osalta on laadittava ennuste tuotto-odotuksista ja niiden aikataulusta. Arvio tarkistetaan tuotannon valmistumisvuoden tilinpäätöstä laadittaessa sekä tilikausittain niin kauan kunnes elokuvan hankintameno on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Tuotto-odotus on perustuttava kirjalliseen dokumentaatioon. Ulkomaisen televisio- tai teatterilevityksen osalta on tuottoja kerryttävä seuraavan tilikauden aikana.

Teatterilevityksestä voi tuottoja arvioida kertyvän vuoden ajan ensi-illasta.

Käytännössä edellä mainitusta seuraa, että useimmissa tapauksissa elokuvan hankintameno kirjataan kuluksi sinä vuonna, jonaokuva valmistuu.

Elokuva-oikeuksien hankintamenot eli elokuvan valmistusmenot voidaan tilinpäätöksessä aina vähentää vuosikuluna. Hankintamenot voidaan myös aktivoida varovaisuutta noudattaen enintään niistä saataviksi arvioitujen tuottojen määrään asti. Aktivoinnin tulee perustua laskelmaan näistä tulonodotuksista. (Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662)

VALMIIDEN ELOKUVIEN KÄSITTELY KIRJANPIDOSSA

Elokuvan valmistuttua sen esitysoikeudet voidaan aktivoida aineettomiin oikeuksiin ja poistaa KPL 5:11 §:ssä säädettyllä tavalla suunnitelman mukaan. Poistosuunnitelmaa tehtäessä tulee ottaa huomioon elokuva-oikeuksista saatavien tuottojen painottuminen elokuvan valmistumisaikaiseen ja sitä seuraavaan tilikauteen. (Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662)

Tilinpäätöksen liitetiedoissa tulee esittää tiedot tuotantojen hankintamenojen arvostus- ja jaksotusperiaatteista ja -menetelmistä.

Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi (KPL 3:2§) liitetiedoissa tulee esittää luettelo tuotannoista ja esitysoikeuksista, joiden hankintameno on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi, mutta joihin liittyy olennaisia tulo-odotuksia.

Elokuvaluettelosta on käytävä ilmi: valmistumisvuosi, kertyneet tuotot 5 vuodelta, televisio- ja muut oikeudet, esityskertojen määrä sekä oikeuksien hallinta.

3. Ohje tuotantoprojektien tilintarkastajalle ja kirjanpitäjille

Projektitarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa ja tilintarkastuslakia.

Alla mainitut seikat tulee huomioida loppuselvitystä tehtäessä, vaikka Suomen elokuvasäätiö ei edellyttäisi tukeen liittyvien ehtojen ja rajoitusten mukaista tilintarkastusta (*tuki vähintään 30 000,00 euroa, 31.12.2023 saakka tuki vähintään 20 000,00 euroa*).

1.1.2024 alkaen, jos Suomen elokuvasäätiön tuki on alle 30 000 euroa loppuselvityksen liitteeksi tulee toimittaa kirjanpitäjän oikeaksi vakuuttama ja allekirjoittama kustannuspaikan pääkirja.

3.1 Erityistä huomiota on projektitarkastuksissa kiinnitettävä:

Elokuvatuotannon projektilaskennan ja loppuselvityksen kokonaisrahoitus ja kulut, jotka vastaavat yhtiön todellista rahoitusta ja kustannuksia, perustuvat hyväksyttäviin tositteisiin sekä vastaavat allekirjoitettua tukisopimusta/tukipäätöstä huomioon ottaen kyseisen tukimuodon ehdot ja rajoitukset.

Projektille hyväksyttäviä kustannuksia ovat yrityksen kirjanpidossa olevat, maksetut, nettomääräiset arvonlisäverottomat hankkeesta aiheutuneet menot. Loppuselvitykseen liittyvän tilintarkastusmenon voi sisällyttää tilitykseen, vaikka sitä ei olisi vielä maksettu.

Liikekirjanpidon ja kustannuslaskennan sekä tuotannon loppuselvityksen liitteiden välinen yhteys on todennettavissa ilman apuvälineitä, eli Audit trail periaatteen toteutuminen.

Työajanseurannan tai selvityksen toteutus tarkoituksenmukaisessa laajuudessa siten, että hankintamenoon kohdistettu kiinteiden palkkojen kustannusosuus on riittävällä tarkkuudella arvioitavissa.

Palkka- ja eläkekulujen vastaavuus kirjanpitoon, työsopimukseen sekä näiden ajallinen toteutuminen ja kohdentuminen ao. projektikirjauksiin.

Tarkastuksessa on arvioitava riittävällä huolellisuudella, että tuotantojen hankintamenoon sisällytettyjen hallintokustannusten määrä (max 5 %) perustuu yhtiön todellisiin kustannuksiin, eikä kaikille ao. ajanjaksona toteutuneille projekteille kohdistettujen yleiskustannusten summa ylitä yhtiön ao. kuluerien toteutuneita kokonaiskustannuksia.

Olenaisissa projektille kohdistetuissa kustannuksissa on hyväksymismerkinät.

Kulu- ja matkalaskuissa on hyväksymismerkinä ja riittävät liitteet.

Intressiyhtiöiden väliset hankintamenot ovat katteettomia.

Alihankinta- ja osatuottajasopimukset ovat kirjallisia.

Kansainvälisten ja yhteistuotantojen osalta kaikkien yhteistuotantoyhtiöiden tuotot ja kustannukset sekä tarkastuslausunnot ovat todennettavissa Suomen elokuväsäätiön tukisopimuksen mukaisesti.

Taloudellinen loppuraportointi kansainvälissä- ja yhteistuotannoissa

Silloin kun elokuväsäätiön tuensaaja on päätuottaja, tulee elokuväsäätiölle toimitettavan loppuselvityksen erittelyn ja yhteenvedon sisältää kaikkien yhteistuotantoyhtiöiden toteutuneet kulut ja rahoituksen, alkaen oikeuksien hankinnasta esityskopion valmistumiseen. Lisäksi tulee toimittaa taloudellinen loppuraportointi sekä suomen-, ruotsin- tai englanninkieliset tilintarkastajan lausunnot kaikista yhteistuotantoyhtiöistä.

Yhteistuotannoissa, joissa elokuväsäätiön tuensaaja on mukana vähemmistöosuudella, elokuväsäätiölle toimitettava loppuselvitys laaditaan perustuen säätiön kanssa tehtyyn tukisopimukseen ja suomalaiseen vähemmistöosuuteen.

Tilintarkastuksessa on ollut käytettävissä riittävät ja oikeat tiedot.

3.2 Projektitarkastuksen raportointi

Tilintarkastaja antaa tarkastamastaan projektista hyvän tilintarkastustavan mukaisen lausunnon, jonka on sisällettävä seuraavat seikat:

- Suomen elokuväsäätiön tuen kohteen yksilöintitiedot (nimi ja hakemusnumero)
- lausuma projektilaskennan ja kustannustilityksen toteutustavasta
- lausuma kirjanpidon ja projektiseurannan Audit trail vaatimuksesta
- lausuma projektille kohdistettujen rahoituksen ja kulujen vastaavuudesta tämän ohjeen vaatimuksia sekä tukisopimuksessa/-päätöksessä mainitun mukaisesti
- lausuma projektille kohdistettujen rahoituksen ja kulujen yhteismäärästä sekä erittely kirjanpitoon kirjaamattomien sisäisten siirtojen ja hallintokulujen osuuksista
- lausuma, että projektille kohdistetut kulut ovat maksettuja
- lausuma projektille kohdistettujen kulujen ajallisesta kohdentumisesta
- lausuma kansainvälisissä ja yhteistuotannoissa muiden yhteistuotantoyhtiöiden osuuksista, joiden tuotot, kustannukset ja tilintarkastuslausunnot ovat olleet todennettavissa.
- Intressiyhtiöiden hankintamenot ovat katteettomia
- Alihankinta- ja osatuottajasopimukset ovat kirjallisia

Tilintarkastajan on kertomuksessaan vahvistettava, että hän on lukenut ja ottanut huomioon tämän ohjeen sekä Suomen elokuvasäätiön tukipäätöksen ohjeet ja rajoituksen kokonaisuudessaan.

Tilintarkastajan on esitettävä lausunnossa tai sen liitteenä huomionsa edellä mainituista kohdista sekä asioista, joiden esiintuonti voisi hänen arvionsa mukaan vaikuttaa loppuselvityksen käsittelyyn Suomen elokuvasäätiössä.

4. Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662

Elokuvo-oikeuksien hankintamenot eli elokuvan valmistusmenot voidaan tilinpäätöksessä aina vähentää vuosikuluna. Hankintamenot voidaan myös aktivoida varovaisuutta noudattaen enintään niistä saataviksi arvioitujen tuottojen määrään asti. Aktivoinnin tulee perustua laskelmaan näistä tulonodotuksista. Tilikauden päättyessä keskeneräisen elokuvan hankintamenot kirjataan tällöin taseen pysyvien vastaavien aineettomien hyödykkeiden erään Muut pitkävaikutteiset menot. Elokuvan valmistuttua sen esitysoikeudet voidaan edelleen aktivoida Muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistaa KPL 5:11 §:ssä säädetyllä tavalla suunnitelman mukaan. Poistosuunnitelmaa tehtäessä tulee ottaa huomioon elokuvo-oikeuksista saatavien tuottojen painottuminen elokuvan valmistumisaikaiseen ja sitä seuraavaan tilikauteen. Tilinpäätöksen liitetietona tulee esittää tiedot elokuvo-oikeuksien hankintamenojen arvostus- ja jaksotusperiaatteista ja -menetelmistä. Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeelliset liitetiedot tulee ilmoittaa myös sellaisista elokuvista ja esitysoikeuksista, joiden aktivoitu hankintameno on kokonaisuudessaan kirjattu kuluksi, mutta joihin liittyy olennaisia tulonodotuksia. Esitysoikeuksien käsittelyä vaihto-omaisuutena voidaan pitää hyvän kirjanpitolaitoksen mukaisena silloin, kun elokuva on valmistettu oikeuksien kertakaikkista myyntiä varten. Tällöin niiden hankintameno eli elokuvan valmistuksesta aiheutuneet menot tulee aktivoida KPL 5:6 §:n vaihto-omaisuuden jaksotussäännösten mukaisesti.

5. Esimerkki tilintarkastajan raportista

Esimerkkifilmi Oy:lle

Tilintarkastajan raportti liittyy Esimerkkifilmi Oy:n tuottaman Esimerkki -nimisen elokuvan tuotantotukisopimuksen (hak. nro xxxx) loppuselvitykseen

Olen suorittanut toimenpiteet, jotka on esitetty Suomen elokuvasäätiön ohjeissa ja suosituksissa elokuvatuotantoyhtiöissä noudatettavista kirjanpito-, projektilaskenta ja projektitarkastusperiaatteista 16.11.2021, koskien yllämainitun elokuvan pv.kk.vvvv päivättyä loppuselvitystä tuotantotuesta ajalta pp.kk.vvvv – pp.kk.vvvv. Olen lukenut em. ohjeen kokonaisuudessaan.

Tarkastus on tehty tuotantotuen käytön tarkastusohjeiden ja tukisopimuksen edellyttämällä tavalla. Koska tehdyt toimenpiteet eivät muodosta tilintarkastusstandardien mukaista tilintarkastusta eivätkä yleisluonteista tarkastusta koskevien standardien mukaista yleisluonteista tarkastusta, en ilmaise edellä

mainittujen standardien mukaista varmuutta. Jos olisin suorittanut lisätoimenpiteitä taikka tilintarkastusstandardien mukaisen tilintarkastuksen tai yleisluonteista tarkastusta koskevien standardien mukaisen yleisluonteisen tarkastuksen, tietooni olisi saattanut tulla muita seikkoja, joista olisin raportoinut teille. Seuraavat erikseen sovitut toimenpiteet on suoritettu yksinomaan siksi, että Suomen elokuvasäätiö voisi niiden perusteella arvioida rahoitusehtojen noudattamista.

Projektin vastuullinen johtaja vastaa lopputilityksestä sekä siitä, että lopputilityksessä esitetyt kustannukset ovat projektin aiheuttamia, ne on kohdennettu projektille rahoitusehtojen edellyttämällä tavalla ja ne liittyvät ko. elokuvan tuotantoon.

Olen suorittanut em. ohjeissa vaaditut toimenpiteet ja suorittamani toimenpiteiden perusteella olen tehnyt seuraavat havainnot:

Olen tarkastanut kirjanpidon, projektiseurannan ja kustannustilityksen toteutustavan. Kirjanpito on toteutettu tilitoimistossa, jossa projektia koskevat tulot ja menot on kirjattu projektin kustannuspaikalle Esimerkkielokuva (kustannuspaikan nro). Kirjanpidon ja projektiseurannan audit trail -vaatimus toteutuu ja projektilaskennan ja kustannustilityksen toteutus on tukisopimuksen mukainen. Olen tarkastanut loppuraportin tuotantokustannukset ja rahoituksen kirjanpitoaineistoon, kustannuslaskentaan ja elokuvan keskeisiin sopimuksiin perustuen. Loppuraportti on laadittu tuotantosopimuksessa ja Ohjeissa ja suosituksissa edellytetyllä tavalla. Loppuraportin tuotantokustannukset xxx € perustuvat xxx €:n osalta Esimerkkifilmi Oy:n kirjanpitoon, joka on laadittu hyväksyttävien, elokuvaprojektin tuottamiseen liittyvien maksettujen menotositteiden perusteella sekä yhtiön sisäisiin laskelmiin. Elokuvan kustannuspaikalle on kirjattu laskennallista tuottajan palkkaosuutta xxx € sekä oman kaluston käyttöä xxx €. Tilitys sisältää tulevia tilintarkastuskuluja xxx €. Hallintokulut xxx € ja varaus satunnaisiin kuluihin xxxx € on budjetoidun mukaisia. Loppuraportissa esitetyt tulot xxx € ovat oikein esitetyt. Ostoja intressiyhtiöiltä ei ollut. Tarkastuksessa ei tullut esiin muita asioita, jotka voisivat vaikuttaa loppuselvityksen käsittelyyn Suomen elokuvasäätiössä.

(x-maalaisen yhteistuotantoyrityksen Xxx:n menot xx € (yy Valuutassa) perustuvat yhtiön pp.kk.vvvv laatimaan selvitykseen, josta xxx tilintarkastusyhteisö on antanut pp.kk.vvvv päivätyn raportin.)

Raporttini on tarkoitettu yksinomaan tämän raportin ensimmäisessä kappaleessa mainittuun käyttöön. Tämä raportti koskee vain edellä yksilöityä kustannustilitystä, eikä se koske Esimerkki Oy:n tilinpäätöstä kokonaisuutena.

Helsingissä päiväys

Auktorisoidun tilintarkastajan allekirjoitus